

**PROCEDURA EUROPEANĂ CU PRIVIRE
LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ, FORȚA
EXECUTORIE ȘI PROCEDURA DE EXECUTARE
A HOTĂRĂRIILOR JUDECĂTOREȘTI ÎN LUMINA
REGLEMENTĂRIILOR REGULAMENTULUI
EUROPEAN PRIVIND CREAȚELE
CU VALOARE REDUSĂ NR.861/2007**

Judecător doctor Diana DUMA

**European Procedure on Small Claims, Enforceability and
Enforcement Proceedings of Adjudgement in the Light of the
European Regulation on Small Claims no. 861/2007**

Judge PhD Duma Diana

Court of Appeal Timișoara, administrative and fiscal ward

(Abstract)

If European procedure on small claims regulated by Regulation no. 861/2007 on small claims, declared as main purpose to simplify and rattle cross-border litigations on small claims, being, as in the European order for payment process, an instrument to complete the possibilities offered by the law of the Member States. However, according to the Regulation, adjudgement in a Member State shall be recognised and enforced in another Member State, without the need for enforceable disposition in the state to be executed. In the international legal order was held that it is absolutely necessary to simplify the enforcement in another Member State than the Member State in which the adjudgement was pronounced, by supressing any interim measures that would be required to be taken prior to enforcement in the Member State sought.

Keywords: *small claims, cross-border litigation, foreign adjudgement, enforcement, proceedings, minimal requirements, international law order, European Judicial Network in civil and commercial matters.*

La 20 decembrie 2002, Comisia a adoptat Cartea verde privind crearea unei proceduri privind ordinul european de plată și elaborarea unor măsuri de simplificare și accelerare a soluționării litigiilor privind cererile cu valoare redusă. Cartea verde a lansat o consultare referitoare la măsurile de simplificare și accelerare a soluționării litigiilor privind cererile cu valoare redusă.

Comisia a prezentat la 15.03.2005, o recomandare pentru un regulament de introducere a unei proceduri europene pentru creanțele cu valoare redusă. Din partea consiliului a fost propusă la 30.09.2005 și la 02.05.2006 câte o recomandare modificată a regulamentului. Ultima dintre ele aduce o schimbare considerabilă.

La 07.11.2006, a fost prezentat Raportul Parlamentului European referitor la recomandarea regulamentului, raport care aduce și el câteva modificări.

La data de 11.07.2007 a fost adoptat Regulamentul nr.861/2007¹, scopul declarat al acestui instrument comunitar² fiind acela de a crea o procedură eficientă, pentru creanțe de valoare redusă, reglementate unitar la nivel european, în vederea simplificării și accelerării soluționării litigiilor transfrontaliere privind cererile de valoare redusă, precum și diminuării costurilor. Prezentul Regulament urmărește totodată să faciliteze recunoașterea și executarea într-un stat membru a hotărârilor judecătorești pronunțate într-un alt stat membru, în cadrul procedurii europene cu

¹ Publicat în JO C 88, 11.4.2006, p. 61.

² Potrivit par.7 din preambulul Regulamentului, obiectivul acestei proceduri „ar trebui să fie facilitarea accesului la justiție. Din cauza faptului că regulile de concurență pe piața internă sunt distorsionate, ca rezultat al funcționării diferențiate a instrumentelor procedurale puse la dispoziția creditorilor în diferite state membre, este necesar să existe o legislație comunitară care să garanteze condiții identice, atât pentru creditorii, cât și pentru debitorii, pe întreg teritoriul Uniunii Europene”.

privire la recuperarea creanțelor cu valoare redusă. Regulamentul consacră o procedură alternativă, iar nu una cu caracter obligatoriu, partea interesată având posibilitatea de a opta pentru procedura consacrată prin Regulamentul nr.44/2001.

Statele membre cooperează, în special prin intermediul Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială, înființată prin Decizia 2001/470/CE, pentru a pune la dispoziția publicului larg și a cercurilor profesionale informații referitoare la procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, inclusiv costurile aferente acestei proceduri.

Regulamentul (CE) nr.861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, în conformitate cu articolul 29 din Tratatul de Instituire a Comunității Europene.

În legislația română au existat reglementări aplicabile, evident, raporturilor juridice interne civile și comerciale, care au ca scop simplificarea procedurilor de recuperare de către creditorii a creanțelor certe, lichide și exigibile, respectiv O.U.G. nr.119/2007³ privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contractele comerciale, aprobată cu modificări prin Legea nr.118/2008, act normativ prin care se transpune în legislația română Directiva nr.2000/35/CE⁴ privind combaterea întârzierii plăților în tranzacțiile comerciale.

Prin O.U.G. nr.119/2007 modificată, se instituie o procedură privind emiterea ordonanței de plată pentru recuperarea rapidă a creanțelor certe, lichide și exigibile constând în sume de bani care rezultă din contracte comerciale, așa cum sunt definite în Capitolul I al actului normativ menționat.

În Noul Cod de procedură civilă, în Cartea a VI-a, Titlul X, art. 1025-1032, (Legea nr. 134/2010 republicată în Monitorul Oficial

³ Publicată în M. Of. nr. 738 din 31 octombrie 2007.

nr. 542 din 3 august 2012), s-a reglementat distinct procedura cu privire la cererile de valoare redusă⁴.

⁴ Spre deosebire de Regulamentul în discuție, legea internă se referă strict la procedura care se desfășoară în fața instanței interne asupra raportului juridic fără element de extraneitate, pe când regulamentul reglementează exclusiv raporturile cu caracter transfrontalier. În temeiul art. 25 din Regulamentul nr.861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, România a comunicat Comisiei Europene următoarele informații: instanțele competente să pronunțe o hotărâre în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă sunt judecătorii, în conformitate cu art.1 din C.pr.civ român. S-a precizat că mijloacele de comunicare autorizate în sensul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă și care se află la dispoziția instanțelor judecătorești, în conformitate cu art.4 alin.1 din Regulament sunt poșta și faxul. În conformitate cu art.17 din Regulament, se poate exercita numai calea de atac recursului, în termen de 15 zile de la comunicarea hotărârii, la tribunal. În conformitate cu art.21 alin.2 lit.b, limba acceptată pentru emiterea certificatului este limba română. Autoritatea competentă pentru punerea în executare a hotărârii este reprezentată de executorul judecătoresc din circumscripția judecătorească în care urmează să se efectueze executarea ori, în cazul urmăririi bunurilor, de către executorul judecătoresc din circumscripția judecătorească în care se află acestea. Autoritatea competentă pentru punerea în aplicare a art.23, respectiv pentru suspendarea sau limitarea executării, este instanța de executare, respectiv judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, în afară cazurilor în care legea dispune altfel. Caracterul urgent al procedurii de soluționare a unei astfel de cereri este incident și în domeniul executării acestor titluri obținute în statele membre, dar puse în executare în alte state membre, astfel că în ambele faze ale procesului civil statele trebuie să dispună măsuri pentru asigurarea celerității soluționării cauzei și a punerii în executare a hotărârii. În Noul Cod de Procedură Civilă au fost statuate norme care asigură garantarea principiului celerității soluționării cauzei și a punerii în executare a hotărârii, principiu consacrat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții în aplicarea art.6 din Convenție. O procedură specială (contestația privind tergiversarea procesului) care se poate aplica în soluționarea oricărui litigiu, indiferent că acesta se desfășoară potrivit dreptului comun sau potrivit unei proceduri speciale, este contestația privind tergiversarea procesului. O altă noutate legislativă adoptată în Noul Cod de Procedură Civilă în vederea garantării soluționării cu celeritate a litigiilor de orice natură, implicit și a cererilor cu valoare redusă, a fost crearea unor principii de bază, potrivit cărora să se desfășoare executarea silită. Astfel fiind, Noul Cod de Procedură Civilă a subliniat importanța statului în executarea silită, așa cum se instituie și prin art.6 din CEDO, reținând că acesta este obligat să asigure, prin agenții săi, executarea în mod prompt și efectiv a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii, iar, în caz de refuz, cei vătămăți au dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit; pentru detalii, a se vedea pe larg, A.Tabacu, *Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă și mijloacele procedurale de asigurare a celerității în procesul civil, potrivit noului Cod de Procedură Civilă*, în „Revista Română de Drept Privat” nr.4/2009, p.235 și urm.

Dispozițiile din Noul Cod de procedură civilă în această materie au preluat aproape fidel prevederile Regulamentului nr. 861/2007 privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, aspect care prezintă importanță din două considerente:

- pe de o parte, Regulamentul se aplică direct doar în ceea ce privește cauzele transfrontaliere⁵ al căror obiect nu depășește valoarea de 2000 euro, fără a se lua în considerare dobânzile, cheltuielile și alte costuri;

- pe de altă parte, dată fiind noutatea acestei proceduri în dreptul intern, dar mai ales caracterul său atipic⁶, Regulamentul și jurisprudența generată de acesta ar trebui să fie un punct de referință în interpretarea și aplicarea dispozițiilor cuprinse în art. 1025-1032 din NCPC.

În capitolul II al Regulamentului este reglementată procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă.

Conform prevederilor articolului 19 din Regulament, fără a aduce atingere dispozițiilor prezentului regulament, procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă este reglementată de normele de drept procedural din statul membru în care se desfășoară procedura. În ceea ce privește interpretarea dată noțiunilor de drept material, acestea se analizează prin raportare la dispozițiile comunitare, nefiind incidente dispozițiile din legislațiile interne ale statelor membre⁷.

⁵ Potrivit art. 3 alin. 1 din Regulament, “o cauză are caracter transfrontalier atunci când cel puțin una dintre părți își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat membru, altul decât cel în care se află instanța judecătorească sesizată”

⁶ Procedura are o tradiție mai consistentă în spațiul common-law-ului; pentru un examen comparativ al unor reglementări naționale în materie facem trimitere la Ioan Leș, Reglementări naționale și comunitare privitoare la soluționarea cererilor de valoare redusă, în *Revista Română de Drept Privat* nr. 1/2009, p. 117-131.

⁷ În Noul Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile de valoare redusă are un caracter alternativ. Reclamantul are alegerea între procedura cu privire la cererile de valoare redusă și procedura de drept comun. Dacă a sesizat instanța cu o cerere de chemare în judecată, aceasta va fi soluționată potrivit procedurii de drept comun, cu excepția cazului în care reclamantul, cel mai târziu la primul termen de judecată, solicită în mod expres aplicarea procedurii speciale. Atunci când cererea nu poate fi soluționată potrivit

Promovarea cererii cu privire la creanțele vizate de regulament nu este precedată de vreo procedură prealabilă, ineficiența procedurii concilierii prealabile rezultând atât din „Cartea verde privind o procedură europeană de injoncțiune de plată și asupra măsurilor vizând simplificarea și accelerarea rezolvării litigiilor având ca obiect sume de mică importanță”, dar și din prevederile cu caracter procedural potrivit cărora judecătorul cauzei trebuie să stăruie în soluționarea amiabilă a cauzei, a celor potrivit cărora debitorul poate achiesă la pretențiile reclamantului, în tot sau în parte, ori a celor potrivit cărora părțile pot stinge chestiunea litigioasă printr-o tranzacție judiciară, în orice fază a procedurii.

În doctrină s-a apreciat⁸ ca fiind posibilă o modalitate facultativă de stingere amiabilă a conflictului prin mediere, în condițiile prevăzute de Legea nr.192/2006, în aplicarea și a Directivei Parlamentului European și a Consiliului asupra unor aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, directivă care se aplică în statele membre ale Uniunii Europene începând cu 1 ianuarie 2007.

dispozițiilor prevăzute de procedura cu privire la cererile de valoare redusă, instanța judecătorească îl informează pe reclamant în acest sens, iar dacă reclamantul nu își retrage cererea, aceasta va fi judecată potrivit dreptului comun. Competența de a soluționa cererea în primă instanță aparține judecătoriei. Competența teritorială se stabilește potrivit dreptului comun. Deși legiuitorul se referă doar la opțiunea între procedura cu privire la cererile de valoare redusă și procedura de drept comun, în situația în care reclamantul are o creanță certă, lichidă și exigibilă constând în obligația de plată a unor sume de bani care nu depășesc 10.000 lei și care rezultă dintr-un contract civil, va avea la dispoziție și procedura ordonanței de plată (art. 1013-1024 NCPC). Deosebirea cea mai importantă între cele două proceduri speciale vizează efectele hotărârii de respingere sub aspectul autorității de lucru judecat: în vreme ce încheierea de respingere a cererii de ordonanță nu împiedică introducerea unei noi cereri (art. 1020 NCPC), hotărârea prin care se respinge cererea de valoare redusă evocă fondul pretenției deduse judecătii. În acest sens, în doctrină s-a arătat că atunci când “ordonanța de plată este respinsă sau admisă în parte, pentru partea de creanță nerecuperată creditorul va putea formula cerere de chemare în judecată potrivit dreptului comun ori va putea uzita de procedura specială a cererilor de valoare redusă”, a se vedea în acest sens , se trece la subsol Cl. C-tin Dinu, Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă în contextul noului cod de procedură civilă, în Revista Română de Drept Privat nr. 3/2011, p. 68-78).

⁸ A se vedea, în acest sens, și I. Deleanu, Gh. Buta, *Măsuri normative pentru simplificarea și accelerarea soluționării diferendelor juridice având ca obiect unele categorii de creanțe*, în „Revista Română de Drept Privat” nr. 2/2008, p. 56.

În aplicarea dispozițiilor din preambul⁹, Regulamentul a statuat că cererea privind creanțele cu valoare redusă se face prin completarea Formularului A din Anexa I la Regulament, astfel că dresarea unei cereri fără utilizarea formularului menționat de Regulament nu ar fi posibilă. Această concluzie se desprinde și din cuprinsul art.4 alin.5 din Regulament, conform căruia „statele membre iau măsurile necesare pentru ca formularul de cerere să fie disponibil la toate instanțele în care se poate iniția o procedură europeană cu privire la cererile cu valoare redusă”.

Având în vedere interesul comunității în sprijinirea implementării acestei proceduri în statele membre, Regulamentul a instituit până la 1 ianuarie 2008 în sarcina statelor membre obligativitatea de a informa Comisia asupra următoarelor aspecte: instanțele competente să pronunțe o hotărâre în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă; mijloacele de comunicare autorizate în sensul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă și care se află la dispoziția instanțelor judecătorești: posibilității exercitării unei căi de atac în temeiul normelor de drept procedural interne și instanța în fața căreia trebuie introdusă calea de atac; limbile acceptate, pentru traducerea formularului D; autoritățile competente pentru punerea în executare a hotărârii.

Formularul completat¹⁰, ce constituie cererea introductivă de instanță se depune la grefa instanței competente de către reclamant, personal sau prin reprezentant, după care va fi comunicat părâtului, prin grija autorității jurisdicționale, prin modalitățile și în termenele prevăzute expres în legislația statelor membre ale

⁹ Potrivit par.11 din preambul „reclamantul trebuie să întenteze acțiunea prin completarea unui formular de cerere tip pe care îl depune la instanța judecătorească. Formularul de cerere tip trebuie depus numai la o instanță judecătorească competentă”.

¹⁰ Există formular standard obligatoriu pentru procedura cu privire la cererile cu valoare redusă, prevăzut de Ordinul Ministrului Justiției Nr. 359/C din 29 ianuarie 2013 pentru aprobarea formularelor utilizate în procedura cu privire la cererile de valoare redusă prevăzută de art. 1025-1032 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. Formularele standard reglementate sunt: formularul de cerere, formularul pentru completarea sau/și rectificarea formularului de cerere și formularul de răspuns.

Uniunii Europene, cu respectarea standardelor minime instituite de regulament în acest sens. În principiu, apreciem că cererea introductivă trebuie să indice următoarele elemente, și anume:

- organul jurisdicțional căruia i se adresează cererea;
- numele și prenumele reclamantului, precum și adresa acestuia (împreună cu codul poștal, cu dreptul de a introduce și numărul de telefon și adresa de poștă electronică). Atunci când reclamantul este reprezentat, trebuie să fie indicat și numele acestuia. Oricum, trebuie remarcat faptul că legiuitorul comunitar, pentru a face efectivă posibilitatea ca procedura să fie instaurată personal de către reclamant, obligă statele membre să asigure părților o asistență juridică practică de tip formal, esențialmente gratuită, în scopul completării formularelor anexă;
- numele și prenumele pârâtului, precum și adresa acestuia¹¹;
- criteriul de determinare a competenței jurisdicționale prevăzut de Regulamentul CE nr.44/2001 pe baza căruia instanța sesizată e investită, în acord cu dispozițiile articolelor 2-17, 22-24 din Regulamentul CE nr.44/2001;
- elementul sau faptul care determină caracterul transfrontalier al litigiului¹²;
- modalitatea în care reclamantul intenționează să plătească taxele de procedură (taxele judiciare de timbru și timbrul judiciar, în cazul desfășurării litigiului în România), eventual, indicând informații privind cartea de credit sau numărul de cont curent bancar. Totuși, în doctrină, se apreciază¹³ că aceste indicații prezintă exclusiv un caracter facultativ, nefiind vorba despre elemente formale obligatorii, care să atragă sancțiunea nulității cererii judiciare, dar care servesc la simplificarea - în ansamblu - a procedurii;

¹¹ Eventual împreună cu codul poștal cu posibilitatea de a introduce numărul său de telefon și adresa de poștă electronică.

¹² Practic, se impune reclamantului să furnizeze elementele care permit instanței să verifice existența unei premise procesuale specifice pentru regulamentele comunitare, care fac aplicabile aceste normative.

¹³ D'Alessandro, E., *Il procedimento uniforme per le controversie di modesta entità*. Regolamento comunitario dell 11 Iuglio 2007, n. 861, Giappichelli Editore, Torino, p.19

- *petitum*-ul substanțial și procesual¹⁴; dacă pretenția privește *stricto sensu* o sumă de bani, atunci trebuie să se indice valoarea capitalului, care este singurul criteriu care prezintă relevanță pentru a stabili valoarea litigiului și, implicit, de a stabili dacă ne aflăm ori nu în sfera de aplicare a regulamentului, precum și moneda.

- *causa petendi*: în doctrină există multe controverse legate de interpretarea acestei condiții. Din analiza art.12 al.1 al Regulamentului CE nr.861/2007, reclamantul nu are obligația de a indica temeiul juridic al cererii sale adresate instanței. În aceste condiții, interpretarea cerinței de *causa petendi* trimite la obligația de indicare a motivelor cererii, adică precizarea circumstanțelor factice¹⁵ care au creat premisele acțiunii în justiție. Astfel, expresia *causa petendi* trebuie interpretată în sensul de „episod istoric generator al pretenției arătată în judecată, la care reclamantul poate eventual să adauge indicația tipului juridic la care trebuie trimis contractul (acordul, înțelegerea), sursă a obligației rămase neîndeplinite”¹⁶.

Reclamantul are obligația de a menționa în cuprinsul formularului probele pe care se sprijină cererea sa de chemare în judecată și de a anexa la formularul astfel completat toate documentele justificative relevante pe care se bazează afirmațiile sale¹⁷.

¹⁴ Referitor la *petitum*-ul procesual, în doctrină s-au emis o serie de precizări, astfel:

- ca premisă, este vorba despre o acțiune în realizare („obligația de a face”);
- ca scop, hotărârile judecătorești pronunțate vor avea forță executorie;

¹⁵ În ipoteza în care competența jurisdicțională se întemeiază pe unul dintre criteriile speciale indicate la art.5 din Regulamentul CE nr. 44/2001, acest fapt impune reclamantului să realizeze o încadrare juridică a pretenției deduse judecății, de exemplu ca răspundere contractuală sau delictuală, având în vedere diferențele regulilor de identificare a instanței competente. Însă, încadrările la care se referă art.5 din Regulamentul CE nr. 44/2001 au, în general, caracter comunitar (autonom), astfel că pot și să nu coincidă cu cea proprie legii substanțiale aplicabile fondului litigiului, într-un anumit stat. Pe de altă parte, de cele mai multe ori, este vorba de o încadrare care prezintă relevanță juridică numai în scopurile procedurii, iar nu și pentru fondul litigiului.

¹⁶ A se vedea S.Angheni, G.Răducanu, *Aspecte privind procedura europeană a somațiilor de plată*, în „Drept Serie nouă - anul VI, Analele Universității Titu Maiorescu”, Editura Universității Titu Maiorescu, 2007, București, p.11.

¹⁷ În acest sens, a se vedea și dispozițiile din par.12 din Preambulul Regulamentului.

Regulamentul stipulează că cererea va putea fi trimisă instanței¹⁸ prin poștă sau prin orice alt mijloc de comunicare acceptat¹⁹ de statul membru în care s-a inițiat procedura, cum ar fi prin fax sau e-mail. Astfel fiind, spre exemplificare, menționăm că în Spania formularul de cerere poate fi depus în mod direct, prin poștă sau fax. Franța a precizat că cererea de chemare în judecată poate fi adresată instanței judecătorești prin poștă sau pe cale electronică. România a transmis ca mijloacele de comunicare autorizate în sensul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă și care se află la dispoziția instanțelor judecătorești, în conformitate cu art.4 alin.1 din Regulament sunt poșta și faxul.

În acord cu alineatul 4 al articolului 4 din Regulament, în ipoteza în care instanța judecătorească apreciază că informațiile furnizate de reclamant nu sunt suficient de clare sau sunt inadecvate sau că formularul de cerere a fost incorect completat, aceasta, exceptând cazurile în care cererea ar fi vădit nefondată sau inadmisibilă, îi acordă reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice formularul, sau să furnizeze informații sau documente suplimentare, sau să își retragă cererea în termenul stabilit de aceasta. Instanța folosește în acest scop formularul tip B prevăzut în anexa II.

Noțiunile de „vădit nefondată” și „inadmisibilă” se vor determina²⁰ prin raportare la dispozițiile din legislația internă a statelor, regulamentul nedefinind aceste concepte.

¹⁸ În acord cu dispozițiile art.25 din Regulament statele membre au transmis informațiile în legătură cu instanțele competente să pronunțe o hotărâre în aceasta materie. Astfel fiind, spre exemplificare, menționăm că în Franța instanțele competente să pronunțe o hotărâre în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă sunt „les tribunaux d’instance” și „le tribunal de commerce”, în limita competențelor conferite acestor instanțe. Atunci când Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială nu indică instanța judecătorească ce deține competența teritorială, ci instanțele judecătorești ale unui stat membru, iar tribunalul competent din punct de vedere teritorial se stabilește în funcție de normele dreptului francez.

¹⁹ În temeiul art.4 alin 2 din Regulament statele membre informează Comisia care sunt mijloacele de comunicare acceptate. Această informație este făcută publică de către Comisie.

²⁰ Conform par.13 din preambul

În ipoteza în care cererea prezintă un caracter vădit nefondat sau dacă aceasta apare ca fiind inadmisibilă, sau dacă reclamantul nu completează sau nu rectifică formularul de cerere în termenul stabilit, soluția este respingerea acțiunii.

Totodată, instanță are obligația de a-i aduce la cunoștință reclamantului împrejurarea că cererea sa nu se circumscrie domeniului de aplicare al regulamentului, situație în care reclamantul are dispoziție posibilitatea de a-și retrage cererea. În cazul în care reclamantul nu își retrage cererea, instanța o examinează în conformitate cu normele procedurale relevante din statul membru în care se desfășoară procedura.

Menționăm că, de regulă, procedura europeană cu privire la recuperarea creanțelor cu valoare redusă este o procedură scrisă²¹, cu excepția situațiilor în care se apreciază de către instanța judecătorească că se impune o dezbatere orală sau în care una dintre părți solicită aceasta, decizia în acest sens revenind în toate situațiile instanței de judecată, o astfel de solicitare putând fi respinsă ori de câte ori se apreciază motivat, față de împrejurările cauzei, că nu este necesară o dezbatere orală pentru desfășurarea corectă a procesului. Menționăm că acest refuz nu poate fi atacat în mod separat.

După momentul în care primește formularul de cerere în mod corect completat, instanța completează partea I a formularului de răspuns tip C, prevăzut în anexa III, și comunică pârâtului o copie a formularului de cerere și, după caz, a documentelor justificative, însoțită de formularul de răspuns completat corespunzător. Regulamentul stabilește termenul de comunicare a acestor documente, menționând că documentele se comunică²² în termen de 14 zile din momentul primirii formularului de cerere completat corect.

²¹ Această reglementare este în concordanță cu par.14 din Preambulul Regulamentului

²² Comunicarea se face prin intermediul serviciilor de curierat, cu confirmare de primire din care reiese data primirii, iar subsidiar în condițiile art.13 din Regulamentul CE nr. 805 din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 142 din 30 aprilie 2004, pp. 15-39. Pentru detalii, v. M. Tăbărcă, *Crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate*, în „Revista Română de Drept Privat” nr. 5/ 2007, p. 212 și urm.

Regulamentul nu stabilește obligativitatea depunerii din partea pârâtului a unei întâmpinări prin care acesta să-și expună punctul de vedere și eventualele apărări vizând solicitările reclamantului, menționându-se doar că, după comunicarea sau notificarea formularului de cerere și a formularului de răspuns, pârâtul are la dispoziție 30 de zile pentru a răspunde²³ prin completarea părții a II-a din formularul de răspuns tip C sau în orice alt mijloc adecvat, fără utilizarea formularului de răspuns. În cazul în care pârâtul formulează un răspuns la cererea primită, există statuată în sarcina acestuia obligația de a retransmite formularul tip C la instanță, însoțit de alte documente justificative relevante, în cazul în care consideră că este necesar să depună alte înscrisuri în susținerea apărărilor sale.

În termen de 14 zile de la data de primire a răspunsului din partea pârâtului, instanța judecătorească are obligația de a comunica reclamantului o copie a acestui răspuns împreună cu documentele justificative relevante.

În situația în care, în răspunsul formulat, pârâtul susține că valoarea unei cereri neevaluabile în bani depășește²⁴ limita stabilită de Regulament prin articolul 2 alineatul 1, instanța decide, în termen de 30 de zile de la transmiterea răspunsului către reclamant, dacă cererea se circumscrie în sfera de aplicare a prezentului regulament, hotărârea astfel pronunțată neputând fi contestată în mod separat.

Regulamentul consacră dreptul pârâtului de a formula o cerere reconvențională prin utilizarea formularului tip A, care urmează să fie însoțit de documentele justificative relevante. Aceste documente se transmit reclamantului în termen de 14 zile de la primire.

²³ În par.12 din preambul se arată că cererea reclamantului este însoțită de orice document justificativ relevant. Totodată, reclamantul are posibilitatea să prezinte, dacă este cazul, alte probe în cursul procedurii. Totodată se menționează ca același principiu ar trebui să se aplice și în cazul răspunsului pârâtului.

²⁴ În cazul în care cererea reconvențională depășește valoarea menționată la articolul 2 alineatul (1), cererea principală și cererea reconvențională nu sunt examinate în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă, ci în conformitate cu normele procedurale din statul membru în care se desfășoară procedura.

Conceptul de „cerere reconvențională” trebuie interpretat în mod autonom, în acord cu dispozițiile instrumentelor comunitare și ținând seama de mențiunile cuprinse în cadrul articolului 6 alineatul 3 din Regulamentul (CE) nr.44/2001, și anume că o cerere rezultată în urma aceluiași contract sau fapt pe care s-a bazat cererea principală. Articolele 2 și 4, precum și articolul 5 alineatele 3, 4 și 5 ar trebui să se aplice *mutatis mutandis* în cazul cererilor reconvenționale²⁵.

În cazul în care pârâtul invocă în cadrul procedurii un drept de compensare, această cerere nu ar trebui să constituie o cerere reconvențională în sensul prezentului Regulament, astfel că pârâtul nu ar fi obligat în această situație să utilizeze formularul tip A prevăzut în anexa I.

Apreciem că acțiunea reclamantului trebuie să prezinte un caracter cert, concludent, în sensul că înscrisurile anexate sau celelalte mijloace de probă la care s-ar recurge să se suprapună normelor de drept substanțial identificate de judecător, astfel încât coroborarea acestora să fie de natură să determine producerea efectului juridic solicitat și urmărit de reclamant²⁶. Rezultă că instanța va avea deschisă posibilitatea de a respinge cererea pe motivul unei excepții de ordine publică, ce poate fi invocată din oficiu.

Prin urmare, se poate concluziona că debitorului îi sunt recunoscute mai multe posibilități, și anume:

- pârâtul are căderea să nu răspundă cererii părții reclamante, ipoteză în care instanța va pronunța o sentință cu privire la această cerere, potrivit art.7 alin.3 din Regulamentul (CE) nr.861/2007. Soluția însă trebuie nuanțată în ipoteza în care unul dintre pârâții chemați să îndeplinească o obligație în solidar nu răspunde și nu se prezintă, fiind aplicabilă la ipoteza de obligație parțială de îndeplinit, existând posibilitatea, în acest caz, să se pronunțe o hotărâre limitată la cota

²⁵ Par.16 din dezbaterile de motive din Regulament

²⁶ A se vedea și F.P. Luiso, *Diritto processuale civile*, IV, 4 ed., Milano, 2007, p. 120, B. Hess, D. Bittmann, *Die Verordnungen zur Einführung eines Europäischen Mahnverfahrens und eines Europäischen Verfahrens für geringfügige Forderungen – ein substantieller Integrationschritt im Europäischen Zivilprozessrecht*, în IPrax nr. 4/2008, p. 312.

care-i revine debitorului care nu răspunde. Eventualitatea pronunțării unei astfel de hotărâri trebuie să fie comunicată părâtului, având în vedere că formularul de răspuns (Anexa III) care îi este notificat împreună cu cererea judiciară conține avertismentul că, în cazul lipsei unui răspuns, organul jurisdicțional va emite o hotărâre.

- părâtul are facultatea de a răspunde în termenele prevăzute de Regulamentul (CE) nr.861/2007, dar numai pentru a face cunoscut că acceptă cererea reclamantului. Acest răspuns se poate efectua prin intermediul formularului-tip C prevăzut în Anexa III, notificat părâtului împreună cu cererea introductivă sau „în alt mod adecvat”, astfel cum prevede art.5 alin.3 din Regulament. Și în acest caz, rezultatul va fi emiterea unei hotărâri de admitere pe fondul cererii, cu condiția ca aceasta să fie concludentă.

- părâtul are dreptul de a răspunde în termenele prevăzute de Regulament, în scopul contestării cererii reclamantului, putând invoca excepții de procedură (de exemplu, excepția de necompetență jurisdicțională a instanței sesizate sau lipsa unei situații-premisă procesuale, specifică pentru aplicarea Regulamentului, care poate consta fie în caracterul transfrontalier al litigiului, fie în valoarea cererii care depășește cei 2000 EUR etc.), apărări/excepții substanțiale de fond. În această situație, părâtul are obligația de a indica probele de care intenționează să se folosească, utilizând formularul-tip C sau în alt mod adecvat;

- părâtul are la îndemână calea promovării unei cereri reconvenționale, în termenul de 30 de zile de la data primirii notificării cererii de la partea reclamantă. Deși acest termen nu e prevăzut de Regulament sub sancțiunea decăderii, apreciem că intenția legiuitorului comunitar indică cert momentul până la care se poate formula această cerere.

Reclamantul are la dispoziție un termen de 30 de zile de la data notificării sau comunicării cererii reconvenționale pentru a răspunde la aceasta.

Termenele prevăzute în prezentul regulament se calculează conform dispozițiilor Regulamentului nr.1182/71 al Consiliului din

3 iunie 1971 privind stabilirea regulilor care se aplică termenelor, datelor și expirării termenelor, cu precizarea că în situația în care instanța judecătorească stabilește un anumit termen, partea interesată este informată despre consecințele încălcării acestui termen.

În circumstanțe cu caracter excepțional, instanța are facultatea de a proroga termenele prevăzute la articolul 4 alineatul 4, articolul 5 alineatele 3 și 6 și articolul 7 alineatul 1, cu condiția ca această măsură să fie necesară în vederea garantării principiului respectării drepturilor părților.

În toate cazurile însă, având în vedere scopul regulamentului, și anume acela de a accelera soluționarea litigiilor transfrontaliere cu privire la cererile cu valoare redusă, instanța judecătorească trebuie să își exercite atribuțiile în cel mai scurt termen, cu celeritate, chiar și în ipoteza în care regulamentul nu determină un termen pentru o anumită etapă a procedurii.

În ceea ce privește problema comunicării²⁷ sau notificării documentelor la care face referire prezentul Regulament, în art.13 se stipulează că actele se comunică sau notifică prin intermediul serviciilor de curierat, cu confirmare de primire din care să rezulte data primirii.

Se statuează în continuare că, în situația în care nu este posibilă comunicarea sau notificarea în conformitate cu cele mai sus menționate, aceasta poate fi efectuată prin oricare dintre metodele prevăzute la articolul 13 sau 14 din Regulamentul (CE)

²⁷ De exemplu, în Italia în ceea ce privește mijloacele de comunicare menționate la articolul 4 alineatul (1) din Regulament, s-a decis să fie luate în considerare numai serviciile poștale, deoarece pentru notificările și comunicările prin fax sau e-mail, care nu sunt încă disponibile tuturor, este necesar să se respecte reglementările italiene specifice (de exemplu, în conformitate cu secțiunea 136 din Codul de procedură civilă și secțiunea 17 din Decretul-lege nr. 5 din 2003), iar în temeiul articolului 25 alineatul (1) litera (b) mijloacele de comunicare trebuie să fie „disponibile” instanțelor judecătorești implicate. În sensul articolului 4 alineatul (1), autoritatea statală competentă poate accepta numai o parte a procedurilor permise de propriul său sistem legal, deși își poate desigur schimba decizia și poate notifica modificarea Comisiei Europene. În Spania, formularul de cerere poate fi depus în mod direct, prin poștă sau fax.

nr.805/2004, aspecte analizate cu ocazia prezentării dispozițiilor din acest din urmă regulament.

Regulamentul stabilește în cuprinsul articolului 6 că formularul de cerere, răspunsul, cererea reconvențională, răspunsul la aceasta și descrierea actelor justificative relevante sunt prezentate în limba sau într-una dintre limbile de procedură ale instanței judecătorești²⁸.

În cazul în care actul primit de instanță este redactat într-o altă limbă, instanța judecătorească are posibilitatea de a solicita traducerea actelor respective, legea consacrand cazurile în care traducerea este obligatorie, și anume dacă traducerea este necesară pentru pronunțarea hotărârii judecătorești sau dacă una dintre părți refuză să accepte un act pe motiv că nu este redactat în limba oficială a statului membru căruia i se adresează cererea²⁹.

Precizăm că formularele se vor redacta în toate limbile statelor membre, la sesizarea instanței, părțile fiind obligate să utilizeze formularul instituit de statul membru respectiv, având la bază exemplul conferit de regulament.

Acesta este și motivul pentru care prin articolul 11 din Regulament se instituie în sarcina statelor membre obligativitatea de a asigura asistență practică pentru completarea formularelor, cu atât mai mult cu cât există două limbi oficiale incidente, a statului forului și a părții în cauză³⁰.

În termen de 30 de zile de la primirea răspunsului de la pârât sau de la reclamant, în termenele stabilite la articolul 5 alineatul 3 sau 6, instanța are două variante, și anume: fie pronunță o hotărâre, fie adoptă una dintre variante, și anume:

- solicită părților să furnizeze mai multe informații privind cererea într-un termen specificat, care nu poate depăși 30 de zile;

²⁸ Limba acceptată, în conformitate cu art.21 alin. (2) lit.(b) pentru emiterea certificatului este limba română. Conform legii române, dacă instanța este sesizată printr-o cerere formulată în altă limbă decât limba de procedură a instanței, aceasta va obliga partea să depună traducerea.

²⁹ În limba oficială a statului membru căruia i se adresează cererea sau – dacă statul membru în cauză are mai multe limbi oficiale – în limba oficială sau într-una dintre limbile oficiale ale locului unde se transmite actul, sau într-o altă limbă înțeleasă de destinatar.

³⁰ A.Tabacu, *Ajutorul public judiciar*, în „Revista Română de Drept Privat” nr.4/20087, p.212 și urm

- administrează probele în conformitate cu articolul 9;
- citează părțile să se prezinte la o dezbateri orală, care trebuie să aibă loc în termen de 30 de zile de la citare.

Există și situația în care instanța nu primește niciun răspuns din partea părții în cauză, în termenul stabilit la articolul 5 alineatul 3 sau la alineatul 6, astfel că instanța se pronunță cu privire la cererea principală sau la cererea reconvențională.

În ipoteza în care are loc o dezbateri orală sau se solicită părților furnizarea de informații în plus privitoare la cererea formulată, instanța va pronunța o hotărâre într-un termen de 30 de zile care se calculează începând cu finalizarea dezbaterii orale sau după momentul în care primit toate informațiile solicitate care îi sunt necesare pentru pronunțarea unei hotărâri.

Hotărârea astfel pronunțată trebuie să fie comunicată părților în conformitate cu articolul 13 din Regulament.

În ceea ce privește etapa dezbaterii orale, menționăm că această fază a procedurii nu are caracter obligatoriu, reprezentând doar o posibilitate recunoscută de legiuitorul comunitar în favoarea instanței, regulamentul instituind exclusiv termenul în care se impune ca o astfel de dezbateri orală să se desfășoare, și anume în 30 de zile de la momentul când părțile au fost citate în acest sens.

În ipoteza în care se recurge la etapa dezbaterilor orale și a obținerii probelor, statele membre au obligația de a încuraja utilizarea tehnologiei de comunicare moderne³¹ în condițiile dreptului intern al statului membru în care se află instanța. Instanța are obligația de a alege cele mai simple și mai puțin costisitoare modalități de obținere a probelor³².

În ceea ce privește procedura de administrare a probelor, Regulamentul stabilește că instanța are obligația de a stabili mijloacele de obținere a probelor, precum și de a statua, prin raportare la împrejurările cauzei concrete, întinderea probelor necesare pentru pronunțarea hotărârii, în conformitate cu prevederile privind admisibilitatea probelor.

³¹ „Videoconferință sau prin intermediul altor tehnici de comunicare, atunci când sunt disponibile mijloacele tehnice corespunzătoare” (art.8 din Regulament).

³² Par.20 din Preambulul Regulamentului

Instanța poate încuviința probele sub formă de depoziții scrise ale martorilor, ale experților sau ale părților. Este consacrat principiul proporționalității, mai ales cu privire la probele cu martori și expertiză, care pot fi încuviințate exclusiv dacă sunt necesare, pe criteriul că administrarea lor să nu determine cheltuieli mai mari decât valoarea cererii formulate. Instanța trebuie să opteze pentru cele mai simple și mai puțin oneroase mijloace de obținere a probelor³³.

În vederea asigurării principiului dreptului la apărare, Regulamentul a consacrat în sarcina statelor obligativitatea de a asigura părților asistență practică, în sensul de a acorda informații tehnice privind disponibilitatea și modul de completare a formularelor la care face trimitere prezentul regulament, în articolul 11 și paragraful 21 din preambulul Regulamentului.

În acord cu par.29 din preambulul Regulamentului, partea care cade în pretenții ar trebui să suporte cheltuielile de judecată³⁴.

Termenul de „cheltuieli de judecată” se interpretează autonom, definiția noțiunii fiind cuprinsă în art.16 din Regulament, precum și în par.29 din preambul. Astfel fiind, având în vedere obiectivele de simplitate și de eficacitate, instanța ar trebui să oblige partea care cade în pretenții numai la plata cheltuielilor de judecată – inclusiv cheltuieli cum ar fi cele care decurg din faptul că cealaltă parte a fost reprezentată de un avocat sau de un reprezentant legal sau orice alte cheltuieli care decurg din notificarea, comunicarea, transmiterea sau traducerea documentelor –, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie proporționale cu valoarea cererii sau să fi fost necesare.

Prin urmare, instanța nu acordă părții care a câștigat procesul cheltuielile care nu au fost necesare sau cele care prezintă o valoare disproporționată în raport cu valoarea cererii, această soluție fiind conformă scopului Regulamentului și anume reglementarea unei proceduri europene simple vizând cererile cu valoare redusă, procedură la îndemâna oricărei persoane, care implică costuri

³³ Art.9 alin 3 din Regulament

³⁴ Costurile de judecată sunt stabilite în conformitate cu legislația națională

redușe, pentru care nu e neapărat necesară intervenția unor profesioniști ai dreptului, cum sunt avocații.

În cuprinsul articolului 15 din Regulamentul European nr.861/2007 este consacrată regula potrivit căreia hotărârea judecătorească are caracter executoriu, independent de existența unei eventuale căi de atac³⁵. Prin urmare, subliniem că pentru punerea în executare a hotărârii nu se poate institui la nivelul statelor membre nicio procedură de recunoaștere, debitorul neputând să se opună recunoașterii hotărârii judecătorești pentru motive, precum sunt cele enumerate de Regulamentul nr.44/2001.

Aceasta reglementare este în acord cu paragraful 30, conform căruia, pentru a facilita recunoașterea și executarea, o hotărâre pronunțată într-un stat membru în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă ar trebui să fie recunoscută și executorie într-un alt stat membru, fără să fie necesară o hotărâre de constatare a caracterului executoriu și fără să existe vreo posibilitate de a se opune recunoașterii sale.

În conformitate cu dispozițiile alineatului 2 al articolului 20 din Regulament, la cererea uneia dintre părți, instanța emite un certificat pentru o hotărâre pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă, utilizând formularul tip D, prevăzut în anexa IV, fără costuri suplimentare.

Regulamentul statuează regula potrivit căreia orice hotărâre pronunțată în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă trebuie executată în aceleași condiții ca și o hotărâre pronunțată în statul membru în care are loc executarea. Pentru aceasta se instituie un formular care atestă cele reținute în hotărâre, care se va alătura acesteia în fața organului de executare.

Este interzisă instituirea în sarcina creditorului a oricăror garanții sau cauțiuni pentru simplul motiv că este cetățean străin

³⁵ Statele membre informează Comisia dacă normele lor de procedură prevăd o cale de atac împotriva unei hotărâri judecătorești pronunțate în cadrul unei proceduri europene privind cererile cu valoare redusă, precum și termenul în care trebuie formulată o astfel de cale de atac. Această informație este făcută publică de către Comisie (art.17 din Regulament)

sau că nu își are domiciliul sau reședința în statul în care se solicită executarea hotărârii.

Anularea unei hotărâre care a fost pronunțată asupra unei cereri cu valoare redusă poate fi solicitată de către pârât în situațiile expres și limitativ prevăzute de articolul 18 din Regulament, și anume:

- formularul de cerere sau citația la dezbateră orală i-au fost comunicate sau notificate printr-o metodă fără dovada primirii de către el personal, în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr.805/2004³⁶ și comunicarea sau notificarea nu au fost efectuate în timp util pentru a-i permite pârâtului să-și pregătească apărarea, sau

- dacă pârâtul nu a putut să conteste cererea din motive de forță majoră sau ca urmare a unor circumstanțe extraordinare survenite independent de voința acestuia, cu condiția ca, în oricare dintre aceste cazuri, el să acționeze în mod prompt.

Prima ipoteză vizează cazurile în care formularul de cerere sau citația la dezbateră orală nu au fost comunicată efectiv pârâtului, însă există un grad ridicat de probabilitate că actul comunicat sau notificat a ajuns în posesia celui căruia îi este destinat. În acest caz are loc o comunicare sau notificare a actelor procedurale menționate care nu este însoțită de confirmarea de primire de către pârât, astfel încât acesta este în situația în care nu își permite să-și pregătească apărarea.

A doua situație are în vedere ipotezele în care cererea sau citația au fost comunicate efectiv pârâtului, existând o confirmare de primire din partea acestuia, însă acesta a fost împiedicat să-și conteste creanța de cauze de forță majoră sau datorită unor circumstanțe extraordinare, fără ca acest lucru să-i poată fi imputabil și fără să existe culpă din partea acestuia. Prin urmare, în această situație reexaminarea este justificată condiționat de existența unor cauze de forță majoră sau circumstanțe extraordinare pentru care pârâtul nu a putut formula apărări față de cererea formulată

³⁶ În aceste cazuri nu există certitudinea că somația europeană de plată a ajuns efectiv în mâinile pârâtului și nici nu este determinabil precis momentul la care acesta a luat efectiv cunoștință despre aceasta

de către reclamant, fiind în imposibilitatea de a acționa pentru apărarea drepturilor sale. Regulamentul nu cuprinde dispoziții care să enumere, cel puțin enunțativ, cazuri de forță majoră sau împrejurări cu caracter extraordinar. Prin urmare, instanța de judecată este singura suverană să aprecieze, prin raportare la circumstanțele concrete, dacă este incident vreun caz de forță majoră sau situație extraordinară.

În conformitate cu par.31 din preambul, ar trebui să fie stabilite standarde minimale pentru controlul jurisdicțional al unei hotărâri în situațiile în care pârâtul a fost în imposibilitate de a contesta cererea, această dispoziție fiind transpusă în prevederea art.18 din Regulament.

Rațiunea pentru care au fost stabilite cerințe minimale este reprezentată de necesitatea de a se respecta dreptul la apărare al pârâtului care s-a aflat în imposibilitate de contesta cererea.

Cerințele minimale³⁷ au în vedere pe de o parte reguli privind comunicarea actului de sesizare a instanței, respectiv citația pentru dezbateră orală, în condițiile prevăzute de art. 14 din Regulamentul nr.805/2004 și reguli privind informarea conformă a pârâtului, în timp util pentru a-i permite acestuia să-și pregătească apărarea, în ambele situații pârâtul având obligația de a acționa în mod prompt.

Subliniem că doar în aceste situații expres prevăzute de legiuitorul comunitar pârâtul are dreptul să solicite controlul jurisdicțional al hotărârii pronunțate în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă

Apreciem că este vorba despre situațiile obiective în care pârâtul nu este informat despre cerere sau nu i-a fost comunicată citația la dezbateră orală printr-o metodă fără dovada primirii de către el personal, în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr.805/2004 sau nu este informat în timp util și de o asemenea manieră astfel încât să își poată formula apărarea asupra procesului intentat împotriva sa, a condițiilor în care poate participa și asupra

³⁷ Cerințele minimale nu au caracterul unor reguli imperative pe care instanța judecătorească competentă din statul membru unde a fost pronunțată hotărârea să fie obligată să le aplice.

procedurii de atacare a creanței în cauză și a consecințelor absenței sale de la judecată.

În ceea ce privește procedura de executare, remarcam împrejurarea ca Regulamentul nu cuprinde prevederi de natură să reglementeze modalitățile de desfășurare a procedurii executării, stipulând principiul conform căruia procedura concretă de executare a unei hotărâri pronunțate în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă este reglementată de dispozițiile procedurale din legislația statului membru de executare.

Orice hotărâre pronunțată în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă este executată în aceleași condiții ca și o hotărâre pronunțată în statul membru în care are loc executarea.

Cererea de executare trebuie însoțită de documentația menționată în art.21 alin.2 din Regulament, și anume:

a) o copie a hotărârii, care să îndeplinească condițiile necesare stabilirii autenticității acesteia;

b) o copie a certificatului menționat la articolul 20 alineatul 2 și, în cazul în care este necesar, o traducere³⁸ a acestuia în limba oficială a statului membru care execută hotărârea sau – în cazul în care în respectivul stat membru există mai multe limbi oficiale – în limba oficială sau într-una dintre limbile oficiale de procedură ale instanței judecătorești situate în locul în care se urmărește executarea, în conformitate cu legislația statului membru în cauză, sau într-o altă limbă acceptată³⁹ de către statul membru care execută hotărârea.

În acord cu dispozițiile articolului 22 alin.2 din Regulament, hotărârea judecătorească pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă nu poate face, sub nicio formă, obiectul unei reexaminări pe fond, în statul membru în care se solicită executarea ei.

³⁸ Traducerea conținutului formularului D se efectuează de către un traducător autorizat într-unul dintre statele membre.

³⁹ Fiecare stat membru poate indica limba oficială (limbile oficiale) a (ale) instituțiilor Uniunii Europene, alta (alte) decât cea proprie, pe care o (le) poate accepta în cadrul procedurii europene cu privire la recuperarea creanțelor cu valoare redusă

Totodată, pentru realizarea aceluiași scop al simplificării procedurii *exequatur*-ului, se menționează în cuprinsul Regulamentului că partea care solicită executarea unei hotărâri pronunțate în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă în alt stat membru nu are obligația de a avea un reprezentant autorizat sau o adresă poștală în statul membru care execută hotărârea, cu excepția executorilor judecătorești⁴⁰.

Dacă recunoașterea hotărârii pronunțată în această procedură nu poate fi contestată, astfel cum am menționat mai sus, în schimb, forța sa executorie poate fi înlăturată în anumite situații prevăzute în regulamentul de legiuitorul comunitar.

Astfel fiind, cazurile în care poate să intervină refuzul executării sunt enunțate în mod expres și limitativ în cuprinsul dispozițiilor articolului 22 din Regulament.

În acord cu dispoziția mai sus precizată, persoana împotriva căreia se solicită executarea are recunoscut prin regulamentul dreptul de a cere instanței competente din statul membru de executare⁴¹ să refuze executarea în cazul în care hotărârea pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă nu este compatibilă cu o hotărâre anterioară pronunțată într-un stat membru sau într-un stat terț, atunci când sunt întrunite cumulativ următoarele condiții care trebuie îndeplinite în mod cumulativ, și anume:

a) hotărârea anterioară a implicat aceleași părți într-un litigiu cu aceeași cauză;

b) hotărârea anterioară a fost pronunțată în statul membru în care se solicită executarea sau îndeplinește condițiile necesare pentru recunoașterea în statul membru în care se solicită executarea; Remarcăm, astfel, că poate să fie vorba despre o hotărâre pronunțată anterior, fie în statul membru solicitat, de executare, fie într-un alt stat membru sau terț, cu condiția ca această din urmă hotărâre să îndeplinească cerințele pentru a fi recunoscută în statul membru solicitat;

⁴⁰ A se vedea articolul 21 alin 3 lit.a) și b) din Regulament

⁴¹ În România, instanța competentă este judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, afară de cazul în care legea dispune altfel.

c) incompatibilitatea hotărârilor nu a putut și nu ar fi putut fi invocată ca obiecție în cadrul procedurii judiciare din statul membru în care a fost pronunțată hotărârea judecătorească în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă.

Constatând existența cumulativă a celor trei condiții, instanța de executare va pronunța o hotărâre prin care va refuza punerea în executare a hotărârii pronunțate în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă.

În acord cu dispozițiile articolului 23 din Regulament, în cazul în care una dintre părți a atacat o hotărâre pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă sau termenul pentru exercitarea unei astfel de căi de atac nu a expirat încă, fiind, deci, posibilă promovarea acesteia, sau partea a formulat o cale de atac în sensul articolului 18, instanța sau autoritatea competentă din statul membru⁴² în care se solicită executarea are facultatea, în temeiul unei solicitări a părții împotriva căreia se solicită executarea, să adopte una dintre următoarele soluții alternative, și anume:

a) să limiteze procedura de executare la măsuri asigurătorii;

b) să condiționeze executarea de constituirea unei garanții care urmează a fi stabilită de către instanță; sau

c) în condiții excepționale, să suspende procedura de executare.

Regula este reprezentată de executarea în concret a unei hotărâri pronunțată în temeiul regulamentului, existând situații precis determinate în regulament care ar putea justifica o eventuală măsură de limitare a procedurii de executare sau de instituire a unei garanții care, stabilită de instanță, ar condiționa executarea hotărârii. Totodată, suspendarea procedurii de executare se poate dispune în condiții excepționale, această din urmă noțiune nefiind definită în cuprinsul Regulamentului. Situații cu caracter excepțional trebuie

⁴² În țara noastră, autoritatea competentă pentru punerea în aplicare a art.23, respectiv pentru suspendarea sau limitarea executării este instanța de executare, respectiv judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. În Spania, competența pentru executarea și punerea în aplicare a articolului 23 aparține curților sesizate în primă instanță.

apreciate de instanța sau autoritatea din statul membru solicitat de executare, care, în raport de circumstanțele concrete ale cauzei, raportat și la premisele instituite de regulament, va dispune sau nu măsura suspendării. Apreciem că aceste măsuri de excepție trebuie motivate de instanță sau de autoritatea statului de executare.

Concluzionând, putem afirma ca aceasta procedura reglementata de Regulament, preluata, de altfel, si in legislația interna, se remarca prin accesibilitate, întrucât utilizează formulare tipizate - formular de cerere, formular tip pentru completarea și/sau rectificarea formularului de cerere și formularul de răspuns - care cuprind informații clare privind completarea fiecărei rubrici, astfel încât procedura este la îndemâna oricărui justițiabil, fără a fi obligatorie reprezentarea prin avocat, simplitate, fata de împrejurarea ca este, de regulă, o procedură scrisă, care numai în mod excepțional implică înfățișarea părților și celeritate, etapele derulării procedurii în primă instanță fiind stabilite detaliat, în funcție de poziția procesuală a părților, cu specificarea termenelor în care trebuie îndeplinite actele de procedură și a sancțiunilor incidente în cazul nerespectării acestora.

Pe lângă caracteristicile principale expuse anterior (accesibilitate, simplitate și celeritate), care reprezintă totodată și avantajele procedurii speciale față de cea de drept comun, remarcam in dreptul intern si alte avantaje ale utilizării acestei proceduri speciale, precum: timbrajul - potrivit art. 28 din titlul IV al Legii de punere în aplicare⁴³ a NCPC, în procedura cererilor de valoare redusă dacă valoarea obiectului acestora nu depășește 2000 lei taxa de timbru este de 50 lei, iar dacă depășește această valoare, taxa de timbru este de 150 lei, pe când în procedura de drept comun cererile se timbrează la valoare, conform art. 2 alin. 1 din Legea nr. 146/1997, astfel încât costurile sunt mult mai ridicate din acest punct de vedere[16]; admisibilitatea probelor - dacă în procedura de drept comun, sunt admisibile orice probe, în condițiile generale prevăzute de art. 255 NCPC, în procedura specială se face

⁴³ Legea nr. 76/2012, publicată în M.O. nr. 365 din 30 mai 2012.

referire doar la înscrisuri, putând fi încuviințate alte probe doar dacă administrarea acestora nu necesită cheltuieli disproporționate față de valoarea cererii de chemare în judecată sau a cererii reconvenționale (art. 1029 alin. 9 NCPC); posibilitatea exercitării căii de atac în privința cererilor privind creanțe având ca obiect plata unei sume de bani de până la 2000 lei inclusiv - hotărârea pronunțată potrivit procedurii speciale este supusă numai apelului la tribunal, în termen de 30 de zile de la comunicare (art. 1032 alin. 1 NCPC), în vreme ce procedura de drept comun prevede că cererile privind creanțe având ca obiect plata unei sume de bani de până la 2000 lei inclusiv se soluționează de judecătoria “în primă și ultimă instanță” (art. 94 pct. 2 NCPC corespunzător actualului art. 1 alin. 1¹ - această prevedere a fost criticată chiar de la introducerea sa prin Legea nr. 202/2010, fiind semnalată inclusiv contradicția cu art. 1032 alin. 1 NCPC⁴⁴); momentul punerii în executare a hotărârii - hotărârea pronunțată în primă instanță potrivit procedurii speciale este executorie de drept (art. 1030 alin. 3 NCPC), iar exercitarea apelului nu suspendă executarea silită, aceasta putând fi dispusă de instanță numai dacă sunt respectate cele două condiții cumulative impuse de art. 1032 alin. 2 NCPC (depunerea unei cauțiuni de 10% din valoarea contestată și dovedirea unor motive temeinice), spre deosebire de regula de drept comun, potrivit căreia exercitarea în termen a apelului suspendă executarea hotărârii pronunțate în primă instanță (art. 468 alin. 5 NCPC).

⁴⁴ M. Tăbărcă, *Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor* (art. I – Comentarii), Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 5-10.)